

LBRIS

We know
books

Charlotte Perkins Gilman, *The Yellow Wallpaper*

© 2025 by ALICE BOOKS, pentru prezenta ediție în limba română
All rights reserved.

Pe copertă: William Morris, *Borage Ceiling wallpaper*

Redactare: Bogdan Coșa

Corectură: Vasilica Turculeț, Lucia Popovici

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GILMAN, CHARLOTTE PERKINS

Tapetul galben / Charlotte Perkins Gilman; trad. din lb. engleză de Elena Gorgan. - Valea Lupului: Alice Books, 2025

ISBN 978-630-6676-28-6

I. Gorgan, Elena (trad.)

821.111

Charlotte Perkins Gilman **Tapetul galben**

Traducere din limba engleză
de Elena Gorgan

2025

Rareori se întâmplă ca niște oameni obișnuiți ca John și cu mine să reușească să închirieze peste vară o casă atât de veche.

Un conac din vremuri coloniale, o moșie lăsată din tată-n fiu, aș zice o casă bântuită, și iată-te pe culmile fericirii romantice – dar asta ar însemna să-i cer sorții prea mult!

Totuși, declar cu mâna pe inimă că e ceva straniu la casa asta.

Altfel, de ce a fost închiriată pe o sumă atât de mică? Și de ce a rămas nelocuită atât de multă vreme?

John râde de mine, firește, dar asta-i ceva de așteptat într-o căsnicie.

John e pragmatic până la extrem. Nu suferă credința, îi este groază de superstiții și ia în derâdere orice discuție despre lucruri ce nu pot fi simțite, văzute și măsurate în cifre.

John e medic și e *posibil* – n-aș spune asta niciodată unui om, firește, dar asta e o hârtie lipsită de viață, spre marea mea ușurare –, e *posibil* ca asta să fie unul dintre motivele pentru care starea mea nu se îmbunătățește mai repede.

Vezi tu, el nu crede că sunt bolnavă!

Și ce-i de făcut?

Dacă un medic de renume, care mai e și soțul tău, le dă asigurări prietenilor și rudelor că nu e nimic în neregulă cu tine în afară de o depresie nervoasă temporară – o ușoară tendință isterică –, ce-i de făcut?

Și fratele meu e medic, are și el o reputație foarte bună și e de aceeași părere și el.

Așa că iau fosfați sau fosfiți, sau cum s-or numi, și tonice, și călătoresc, și ies la aer curat, și fac mișcare, și îmi e cu de-săvârșire interzis să „lucrez” până nu mă fac bine din nou.

Personal, nu sunt de acord cu ideile lor.

Personal, consider că o activitate plăcută, cu entuziasm și schimbări, mi-ar face bine.

Dar ce-i de făcut?

Am scris o vreme, în ciuda interdicției lor; dar, într-adevăr, mă *epuizează* – să fiu nevoită s-o fac așa de tainic, ca să nu mă confrunt cu împotrivirile lor.

Îmi închipui uneori că, în starea mea, dacă aș avea parte de mai puțină opoziție și de mai multe imbolduri și persoane în jur... – dar John spune că cel mai rău lucru pe care-l pot face e să mă gândesc la starea mea și mărturisesc că mă face întotdeauna să mă simt rău.

Așa că voi lăsa asta deoparte și voi vorbi despre casă.

Superb loc! E destul de izolată casa, departe de drum, la aproape trei mile de sat. Îmi amintește de casele acelea englezești despre care citești, pentru că sunt garduri, și ziduri, și porți cu încuietori, și multe căsuțe separate pentru grădinari și restul servitorilor.

Grădina e de-a dreptul *delicioasă!* În viața mea n-am văzut așa grădină – mare și umbroasă, cu alei mărginite de tufe și copaci cu băncuțe sub ei, încărcăți de iederă.

Sunt și sere aici, dar toate au sticlăria spartă.

Cred că au fost ceva probleme legale cu proprietatea, așa am auzit, ceva despre moștenitori și comoștenitori; oricum, au trecut mulți ani de când n-a mai locuit nimeni în casă.

Mă tem că asta îmi strică scenariul că ar fi bântuită, dar nu-mi pasă. E ceva ciudat la casa asta, o simt.

I-am spus-o și lui John într-o seară cu lună plină, dar el a spus că simt de fapt un *curent* de aer rece și a închis fereastra.

Câteodată mă înfurii exagerat de tare pe John. Sunt convinsă că nu eram atât de sensibilă înainte. Cred că e din pricina afecțiunii acesteia nervoase.

Dar John e de părere că, dacă mă simt așa, voi ajunge să nu mă mai controlez cum trebuie; așa că fac eforturi să nu mă dau de gol – cel puțin în fața lui –, iar asta mă obosește foarte tare.

Nu-mi place deloc camera noastră. Voiam una de la parter, care dă înspre verandă și are trandafiri la fereastră și draperii drăguțe, cum se făceau pe vremuri, din cinz! Dar John nici n-a vrut să audă.

A zis că e o singură fereastră și că nu e loc să pui două paturi și că nu mai e nimic altă cameră pe-aproape dacă ar vrea să doarmă separat.

John e foarte grijuliu și iubitor, aproape că nu mă lasă să mișc un deget fără instrucțiuni clare.

Am un program de medicație strict, împărțit pe ore. John îmi ia orice grijă de pe umeri și faptul că nu îl apreciez mai

mult mă face să mă simt nerecunosătoare.

A spus că ne-am mutat aici doar de dragul meu, că trebuie să mă odihnesc din plin și să iau cât mai mult aer curat. „Nivelul de efort fizic pe care îl poți face depinde de starea ta și de cât de puternică ești”, spune John, „iar alimentația ta depinde de pofta de mâncare; însă aer curat poți lua oricând”. Așa că ne-am instalat la etaj, în camera copiilor.

E o cameră mare și aerisită, ocupă aproape tot etajul superior, are ferestre ce dau în toate direcțiile și oferă aer și soare pe săturate. Mai întâi a fost folosită drept dormitor pentru cei mici, apoi cameră de joacă, după care a fost transformată în sală de sport, așa zice; și asta pentru că la ferestre are gratii pentru siguranța copiilor și de pereți sunt prinse inele și altele asemenea.

Varul și tapetul de aici arată ca-ntr-o școală de băieți. În jurul tăbliei patului meu, cam până unde pot ajunge cu mâna,

e jupuit în fâșii mari – tapetul, vreau să zic –, iar în cealaltă parte a camerei, undeva jos, lipsește o ditamai bucată din el. În viața mea n-am văzut tapet în stare mai proastă.

E unul din modelele alea înzorzonate și mult prea alambicate, care par să comită până și ultimul păcat artistic la care te-ai putea gândi.

E destul de neinteresant încât să bulverseze privirea, destul de pronunțat încât să irite și să incite la examinare, iar când urmărești liniile curbe nesigure, parcă șchioape, descoperi că, după o bucată de vreme, se sinucid brusc, prăbușindu-se în unghiuri absurde sau distrugându-se în contradicții de neimaginat.

Culoarea e respingătoare, aproape dezgustătoare; un galben stins, murdar și decolorat în moduri ciudate de lumina soarelui în care se scaldă toată ziua.

Pe alocuri, un portocaliu mat și totuși strident, ce capătă uneori o nuanță bolnăvicioasă ca de sulf.